

Asia: VN/23894/2025

## **Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi tuloverolain 119 ja 124 §:n muuttamisesta sekä rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain 7 ja 15 §:n muuttamisesta**

### Lausunnonantajan lausunto

#### **Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään**

BIOS-tutkimusyksikkö suhtautuu varauksellisesti ehdotukseen alentaa yhteisöverokanta 20 prosentista 18 prosenttiin. Vaikka esityksen tavoitteena on lisätä investointeja Suomessa – mikä erityisesti vihreän siirtymän näkökulmasta on tällä hetkellä erittäin tarpeellista – jää esityksen perusteluista epäselväksi, kuinka tehokkaasti yleinen yhteisöveron alennus tosiasiallisesti onnistuu kirittämään tarvittavia reaali-investointeja ja ennen kaikkea suuntaamaan niitä laadullisesti oikealla tavalla.

Hallituksen esityksen luonnoksessakin todetaan, että aiempien yhteisöverokannan alentamisten vaikutuksista investointeihin Suomessa on ristiriitaista tutkimusnäyttöä ja että vaikutukset erityisesti pienten yritysten investointeihin ovat todennäköisesti jääneet vähäisiksi. Siksi yhteisöverokannan alentamisen elvytysvaikutus Suomen nykyisissä taantumaolosuhteissakin voidaan olettaa pieneksi. Esityksessä arvioidaan, että yhteisöverokannan alentaminen pienentäisi verotuottoja staattisesti noin 832 miljoonalla eurolla vuodessa. Empiirisiin tutkimuksiin perustuen esitysluonnoksessa arvioidaan, että pidemmällä aikavälillä moninaiset yhteisöveropohjaan vaikuttavat tekijät huomioiden yhteisöverokannan kahden prosenttiyksikön alentamisen itserahoitusasteeksi saadaan noin 34–46 prosenttia. On siis hyvin vaikea nähdä, että kyseessä olisi tehokas elvytystoimi tai itsensä rahoittava rakenteellinen talouspoliittinen toimi.

BIOS-tutkimusyksikön näkemyksen mukaan näin merkittävä verotulojen menetys olisi perustellumpaa kohdentaa suoremmin investointeja ja siten sekä lyhyen että pitkän aikavälin kasvua tukeviin verotoimenpiteisiin, mikäli verotoimia painotetaan. Ehdotusluonnoksessakin tunnistetaan vaihtoehtoisina politiikkatoimina kohdennetut investointikannustimet, kuten T&K-vähennykset ja investointipoiistot. Vaikka tutkimustieto näiden toimien investointien volyymin kasvattavista vaikutuksista on hataraa, BIOS pitää todennäköisenä, että tällaiset kohdennetut keinot ovat sekä

julkistaloudellisesti että siirtymäpolitiikan näkökulmasta tehokkaampia kuin yleinen yhteisöverokannan alennus. Näin on siksi, että tällaiset ohjausvälineet kannustavat yrityksiä suuremmin reaali-investointeihin sekä innovaatioihin sen sijaan, että verohyöty kohdistuisi myös olemassa oleviin voittoihin, vanhojen (ja ehkä ekologisesti kestävämmien) tuotantotapojen hyödyntämiseen, osingonjakoon tai passiiviseen varallisuuden kasvattamiseen.

Ongelmallista on myöskin se, että yhteisöveron alennus kohdistuu tasaisesti kaikenlaiseen yritystoimintaan riippumatta siitä, syntykö verokevennyksen seurauksena uusia investointeja tai työpaikkoja – kestävyys siirtymän edistämisestä puhumattakaan. Esityksessäkin todetaan, että vaikutukset voivat osin kanavoitua osingonjakoon ja voitonsiirtoon. Tämä heikentää toimenpiteen tehokkuutta suhteessa sen huomattaviin budjettivaikutuksiin.

BIOS-tutkimusyksikkö katsoo, että yhteisöveron alentamisen seurauksena menetetyt verovarot voitaisiin käyttää vaikuttavimmin julkisiin investointeihin, jotka tukevat kestävyys siirtymää ja samalla vahvistavat talouden pitkän aikavälin kasvupohjaa – kykyä tuottaa kestävästi hyvinvointia kaikille. Tällaisia toimia olisivat esimerkiksi panostukset energiasäätöjärjestelmän uudistamiseen nopeuttamiseen, sähköverkkoihin, vähäpäästöiseen (julkiseen) liikenteeseen, rakennusten energiatehokkuuteen sekä tutkimus- ja innovaatioinfrastruktuuriin. Julkisilla investoinneilla voidaan paitsi vauhdittaa ilmastotavoitteiden saavuttamista myös luoda yksityisille yrityksille uusia markkinoita ja investointikysyntää.

BIOS pitää sen sijaan perustellumpana ehdotusta elinkeinotoiminnan tappioiden vähennysajan pidentämisestä 25 vuoteen. Tämä voi parantaa erityisesti pitkäjänteistä tutkimus-, teknologia- ja kehittämistoimintaa harjoittavien sekä suuriin epälikvideihin reaali-investointeihin toimintansa perustavien yritysten toimintaedellytyksiä ja vähentää keinotekoisia järjestelyjä tappioiden vanhenemisen estämiseksi. Pienikin kannattavuusapu voi olla suuri tekijä mittaluokaltaan isojen teollisten investointien toteutumisessa. Muutoksen julkistaloudellinen kustannus on myös huomattavasti pienempi kuin yhteisöveron alentamisen ja kohdistuu paremmin aidosti investointivetoiseen liiketoimintaan, jolla Suomen talouden rakenteita muovataan ekologisesti kestävämmiksi. Toisaalta uudistuksen voidaan nähdä avaavan mahdollisuuksia epätoivottavaan verosuunnitteluun sekä lisäävän hallinnollista taakkaa.

BIOS-tutkimusyksikkö katsoo, että nykyisissä yhteiskunnallisissa olosuhteissa yhteisöveron alentaminen ei ole ensisijaisten politiikkakeinojen joukossa, eikä se ole yhteensopiva tehokkaan siirtymäpolitiikan kanssa. Kun valtion siirtymäpoliittista kyvykkyyttä on viime vuosikymmeninä kavennettu ja julkisen talouden käyttö siirtymäpolitiikan ohjauksessa on EU:n taloussääntöjen ja kotimaisen velkajarrun kautta asetettu todella kapeaksi tuleville vuosille, yhteisöveron alentaminen entisestään kaventaisi siirtymäpolitiikan tilaa Suomessa. Ekologisen kriisin vaikutusten tullessa päivä päivältä vakavammiksi keskellä geopoliittista kuohuntaa, yhteisöveron alentamisen yhteiskunnalliset seuraukset voisivat muuttua täten huomattavasti menetettyjä verotuloja suuremmiksi.

Ahokas Jussi  
BIOS-tutkimusyksikkö